

Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläinten terveys ja hyvinvointi

27.8.2018

PYÖRÄTUOLIN PYSYVÄ KÄYTTÖ PIENELÄIMILLÄ EI OLE HYVÄKSYTTÄVÄÄ

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan (jäljempänä Evira) kanneltiin syyskuussa 2017 pysyvästi halvaantuneen ja pidätyskyvyttömän koiran saamasta hoidosta. Koiralle oli hoidon yhteydessä sovitettu ja otettu käyttöön pyörätuoli käytettäväksi liikkumisen apuvälineenä. Evira otti kantelun käsiteltäväkseen sen tutkimiseksi, onko koiran saama hoito ollut asianmukaista ja onko pyörätuolin pysyvä käyttö pieneläimillä hyväksyttävää eläinsuojelulainsäädännön valossa.

Pyörätuolin käytön hyväksyttävyyttä pieneläimillä ei ole aiemmin Suomessa arvioitu eläinlääketieteellisestä ja eettisestä näkökulmasta. Evira pyysi asian ratkaisemista varten lausunnot Suomen Eläinlääkäriliitolta, Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalta ja Eläinten hyvinvointikeskukselta. Lisäksi Eviran käytössä on ollut Ruotsin Jordbruksverketin vuonna 2011 antama kannanotto, jonka mukaan pyörätuolin pysyvä käyttö halvaantuneilla koirilla ei ole hyväksyttävää. Edellä mainitut lausunnot ja kannanotot on huomioitu asian arvioinnissa.

Voimassa oleva eläinsuojelulaki (247/1996) ei ota suoraan kantaa pyörätuolin pysyvään käyttöön seura- ja harraste-eläimillä. Eläinsuojelulain 3 §:n mukaan eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty. Lisäksi eläintenpidossa on edistettävä eläinten terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet.

Evira toteaa nopeasti kehittyneiden hoitomuotojen mahdollistavan nykyisin vaikeastikin sairaiden tai vammautuneiden eläinten hengissä pidon. Maailmalla erilaiset pitkällekin viedyt eläinten hoitomenetelmät ja apulaitteet ovat yleistyneet. Eläinlääkärin velvollisuutena hoitovaihtoehtoa valittaessa onkin aina arvioida, miten apuvälinettä tarvitsevan eläimen hoidossa voidaan ottaa huomioon eläimen lajityypilliset fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet, sekä aiheutuuko hoidosta eläimelle tarpeetonta kärsimystä ja kipua. Eläinlääkärin velvollisuutena on suositella eutanasia silloin kun eläimen vointi antaa siihen aihetta. Tarvittaessa yksityisen eläinlääkärin tulee ottaa yhteyttä virkaeläinlääkəriin eläimen lopettamiseksi.

Evira katsoo, että pysyvästi halvaantunut ja pidätyskyvytön koira ei pysty toteuttamaan lajityypillisiä fysiologisia tarpeitaan tai käyttäytymistarpeitaan. Tällaisen koiran hoidossa tulisi Eviran näkemyksen mukaan päätyä eutanasiaan.

Evira katsoo myös, että eläinsuojelulain ja eläimen hyvinvoinnin näkökulmasta pyörätuolin pysyvä käyttö koirilla tai kissoilla ei ole lähtökohtaisesti hyväksyttävää. Pyörätuolin pysyvä käyttö rajoittaa eläimen lajityypillisen käyttäytymisen mahdollisuuksia merkittävästi, eikä sen käyttöä voida pitää eläimen edun mukaisena. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen myöskään pyörätuolin käyttämistä halvaantuneella ja pidätyskyvyttömällä eläimellä ei voida pitää eläinsuojelulain 3 §:n nojalla hyväksyttävänä.

Eviran näkemyksen mukaan pyörätuolin tilapäinen käyttö koirilla ja kissoilla on mahdollista esimerkiksi kuntoutuksen apuvälineenä, mikäli se on eläimen toipumisennusteen kannalta tarkoituksenmukaista.

Evira on saattanut kantelun kohteena olleiden eläinlääkäreiden tietoon tulkintansa, jonka mukaan pyörätuolin käyttämistä pysyvästi halvaantuneella koiralla ei voida pitää hyväksyttävänä eläinsuojelulain 3 §:n näkökulmasta. Asia ei ole antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin eläinlääkäreiden ammatinharjoittamisen valvonnan osalta.

Osastonjohtaja

Terhi Laaksonen

Lakimies

Mia Naumanen

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa lakimies Mia Naumanen, puh. 050 407 8368 tai sähköpostitse (mia.naumanen@evira.fi) sekä ylitarkastaja Taina Mikkonen, puh. 040 830 8404 tai sähköpostitse (taina.mikkonen@evira.fi).